

Bærende prinsipper i SNU

Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter

Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter (SRHR) innebærer at alle skal kunne ta egne valg om kropp, kjønnsidentitet, kjønn- og identitetsuttrykk, seksuell og romantisk praksis, samlivsform, samt reproduktiv helse, uten frykt eller fare for vold, forfølgelse, stigmatisering, diskriminering eller andre former for negativ sosial kontroll. SRHR er menneskerettigheter. Dette omfatter menneskerettigheter som frihet, likeverd, autonomi, utdanning, integritet og verdighet for alle mennesker. Videre fremmer definisjonene et helhetlig perspektiv på seksualitet, som omfatter fysiske, følelsesmessige og sosiale dimensjoner. SNU anerkjenner at menneskers seksualitet omfatter komplekse samspill – mellom kroppslige, psykologiske, sosiale, økonomiske, politiske, kulturelle, etiske, juridiske, historiske, religiøse og åndelige faktorer – som på ulike måter kan by på utfordringer for individer. Med bakgrunn i denne kompleksiteten vektlegger vi en interseksjonell og normkritisk tilnærming i arbeidet vårt med SRHR.

Samtykke og likeverd

Samtykke skal være aktivt, entusiastisk og informert, det skal være gitt frivillig og uten press eller redsel for sanksjoner. Likeverd innebærer at alle har samme verdi og samme rett, og mulighet til å sette grenser og få dem respektert. Dette er grunnlaget for alle seksuelle, romantiske og emosjonelle relasjoner, det handler også om kommunikasjon og trygghet. Om partene ikke er likeverdige, vil et samtykke ikke kunne være gitt informert. Samtykke må alltid ses i lys av situasjonen og omstendighetene.

Normkritikk

En norm er en uskreven regel i samfunnet. Normkritikk handler om å undersøke og utfordre normer som skaper utenforskap, skam, diskriminering eller begrensninger for enkeltpersoners liv. SNU arbeider for å synliggjøre og endre strukturer som opprettholder urett, og for å skape rom for mangfoldige måter å være og leve på. Normkritikk innebærer også å reflektere over egne posisjoner og privilegier. Vi forholder oss kritiske til normer og forestillinger vi omgir oss med i samfunnet og stiller spørsmål ved om disse er nyttige og inkluderende eller ikke.

Interseksjonalitet

Mennesker kan oppleve flere former for diskriminering samtidig. SNU anerkjenner at maktstrukturer henger sammen, og at politikk må ta høyde for hvordan kjønn, seksualitet, funksjonsevne, hudfarge, etnisitet, kropp, alder, økonomi, kulturell og religiøs tilhørighet eller andre identitetsmarkører påvirker hverandre. Interseksjonalitet krever at tiltak utformes med forståelse for overlappende barrierer og ulik risiko for marginalisering.

Positiv seksualitet

Seksualitet skal møtes med åpenhet, respekt og nysgjerrighet – ikke skam, moralisme eller stigma. God seksuell helse innebærer trygghet, nytelse, relasjoner basert på samtykke og muligheten til å utforske og uttrykke egen seksualitet på egne premisser. SNU mener at positiv seksualitet handler om retten til nytelse og tilgang til kunnskap uten moraliserende rammer

Skadereduksjon

Skadereduksjon handler om å redusere risiko og negative konsekvenser knyttet til seksualitet, helse og livssituasjon, uten moraliserende rammer. Prinsippet bygger på respekt for unges autonomi og retten til å ta informerte valg om egen kropp. Skadereduksjon betyr å møte mennesker der de er, og å gi støtte og trygghet også i situasjoner eller handlinger vi ikke nødvendigvis liker eller ville valgt selv. Tjenester og informasjon skal være tilgjengelige, inkluderende og ikke-dømmende, og bidra til at unge får reelle muligheter til trygghet, helse og selvbestemmelse.

Kjønnsmangfold

Kjønn er mangfoldig, sammensatt og kan uttrykkes og oppleves på mange måter. SNU anerkjenner variasjoner i kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kroppslige kjønnskarakteristika. Alle mennesker har rett til å definere sitt eget kjønn og leve i tråd med det, uten diskriminering, stigma eller medisinsk portvokting. Kjønnsmangfoldet inkluderer intersesjonelle erfaringer og retten til juridisk og sosial anerkjennelse

Seksualitetsmangfold

Seksualitet omfatter orientering, praksis, relasjoner og tiltrekning. Hele mangfoldet av seksuelle orienteringer og praksiser, inkludert aseksualitet og aromantikk, som bygger på samtykke og likeverd, er likeverdige og legitime. Ingen seksualiteter er mer «normale» eller «riktige» enn andre.

Mangfold i relasjoner og familieformer

Familier og relasjoner kan se ut på mange måter. SNU støtter mangfold i relasjonsformer, familieenheter og omsorgsstrukturer, uavhengig av kjønn, antall, orientering eller juridiske kategorier. SNU mener at ulike familieformer også påvirkes av økonomi, kultur og juridiske rammer og at omsorg er viktigere enn biologiske bånd.